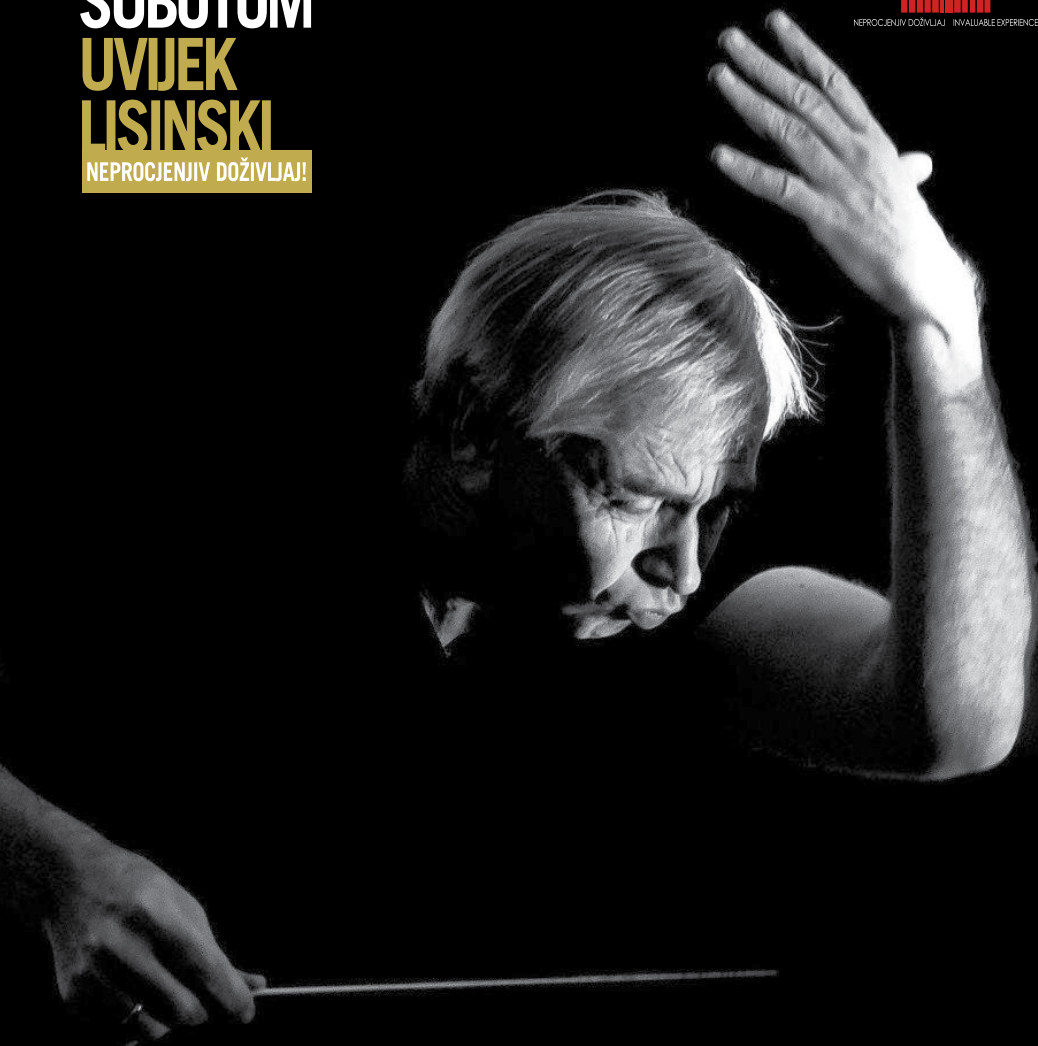

**LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI**
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

KONCERTINA DVORANA · CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ · INVALUABLE EXPERIENCE

VADIM RJEPIN, violina
GINTARAS RINKEVIČIUS, dirigent
NOVOSIBIRSKA FILHARMONIJA

U subotu, 20. svibnja 2017., u 19 i 30 sati

PETAR ILJIČ ČAJKOVSKI:

Talijanski capriccio, op. 45

SERGEJ SERGEJEVIČ PROKOFJEV:

**Koncert za violinu i orkestar
u g-molu, br. 2, op. 63**

Allegro moderato

Andante assai

Allegro, ben marcato

***

NIKOLAJ ANDREJEVIČ RIMSKI-KORSAKOV:

Šeherezada, op. 35
(simfonijska suita)

More i Sindbadova lađa

Fantastična pripovijest carevića Kalendera

Carević i carevna

*Bagdaski praznik i brod koji se razbija o stijenu
s mjedenim jahačem*

Poslije koncerta razgovor s umjetnicima vodi
Gordana Krpan.

„Vadim Rjepin je jednostavno najbolji i najsavršeniji violinist kojega sam ikad čuo...”

Yehudi Menuhin

„... ne radi se tu samo o tehničkim mogućnostima, o sposobnosti da s nevjerojatnom lakoćom izvodi brze note na g žici i oktave u visokim pozicijama, već o umijeću da zaroni duboko u sadržaj djela i prodre u njegovu srž...”

Toronto Examiner, Christina Strynka

Vadim Rjepin (Novosibirsk, Rusija, 1971.) jedan je od najzanimljivijih violinista današnjice. Njegov zaštitni znak su iznimna virtuoznost združena s dubokom osjećajnošću te intelektualna radoznalost vođena nepogrešivim glazbeničkim instinktom. Rođen je u Novosibirsku, glavnom središtu Sibira i trećem gradu po veličini u Rusiji. Violinu je počeo učiti s pet godina, a od sedme je bio učenik uglednog violinista i pedagoga Zakhara Brona. U dobi od samo 11 godina pobijedio je na poznatom Natjecanju *Wieniawski* u Poljskoj u apsolutnoj kategoriji (do 30 godina) te je održao recitale u Moskvi i St. Peterburgu. Godine 1985. nastupio je u Tokiju, Münchenu, Berlinu i Helsinkiju, a godinu dana poslije i u Carnegie Hallu u New Yorku. Godine 1987. postao je najmlađi pobjednik jednog od najuglednijih svjetskih glazbenih natjecanja – Međunarodnog violinističkog natjecanja kraljice Elizabete u Bruxellesu. Od tada se u njegovoj karijeri nižu nastupi s najvećim svjetskim orkestrima i dirigentima, kao što su: Berlinska filharmonija, simfonijski orkestri iz Bostona, Chicaga i Clevelanda, Izraelska filharmonija, Londonski simfonijski orkestar, Filharmonija iz Los Angelesa, Orkestar Sjevernonjemačkoga radija, Njujorška filharmonija, Pariški orkestar, Orkestar Philharmonia, Philadelphijski orkestar, Kraljevski Concertgebouw orkestar, Simfonijski orkestar iz San Francisca, Filharmonija iz St. Peterburga, Orkestar milanske Scale. Među dirigentima s kojima je surađivao posebno se ističu Boulez, Bychkov, Chailly, Chung, Conlon, Dohnányi, Dutoit, Eschenbach, Fedosejev, Gatti, Gergiev, Jansons, Neeme i Paavo Järvi, Krivine, Levine, Luisi, Marriner, Masur, Mehta, Muti, Nagano, Ozawa, Rattle, Roždestvenski, Temirkanov, Thielemann, Zinmann. Vadim Rjepin je čest gost uglednih svjetskih festivala (BBC Proms, festivali Rheingau i Ravinia te festivali u Tanglewoodu, Gstaadu i Verbieru). Redovito nastupa s najpoznatijim glazbenicima današnjice – svira recitale s pijanistima Nikolajem Luganskim i Itamarom Golanom, a komornu glazbu s pijanistima Marthom Argerich, Evgenijem Kissinom i Andrejem Korobeinikovim te violončelistom Mischom Maiskim. Vadim Rjepin izvodi širok repertoar violinističke literature, no posebno je cijenjen kao interpret ruske i francuske glazbe, zatim glazbe 20. stoljeća te suvremenih djela, često njemu posvećenih.

Među njima je i koncert Jamesa MacMillana, koji je Rjepin s puno uspjeha izveo u Londonu, Philadelphiji, New Yorku, Parizu, Amsterdamu, a zatim i na BBC Promsu 2013.

Njegova bogata diskografija obuhvaća ruske violinske koncerte Šostakoviča, Prokofjeva i Čajkovskog snimljene za *Warner Classics*. Od 2005. surađuje s izdavačkom kućom *Deutsche Grammophon*, za koju je snimio Beethovenov violinski koncert (Bečka filharmonija, R. Muti), Brahmsov violinski koncert i dvostruki koncert (Truls Mørk, violončelo; Leipziški Gewandhaus orkestar, R. Chailly). S Borisom Berezovskim snimio je skladbe za violinu i glasovir R. Straussa, Bartóka, Stravinskog i Prokofjeva, s Nikolajem Luganskim snimio je sonate za violinu i glasovir iz opusa Janáčeka, Griega i Francka (CD je 2011. dobio *BBC Music Award* i *Edison Award*), glasovirska trija Čajkovskog i Rahmanjinova s Langom Langom i Mischom Maiskim (CD je dobio nagradu *Echo Classic*).

Godine 2010. francuska vlada dodijelila mu je *Victorie d'Honneur* – najviše priznanje za doprinos u kulturi te počasnu titulu *Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres*. Godine 2014. stekao je počasni doktorat Sveučilišta u Pekingu, a 2015. počasni doktorat Sveučilišta u Šangaju. Godine 2014. Rjepin je pokrenuo Transsibirski festival u svojem rodnom gradu Novosibirsku, koji od tada vodi kao umjetnički ravnatelj. Tome je pridonijela i nova koncertna dvorana Državnog filharmonijskog novosibirskog društva koja nosi ime utemeljitelja Novosibirske filharmonije Arnolda Katsa. Na narudžbu festivala, Benjamin Yussupov skladao je 2014. *Voices of Violin* za violinu i orkestar, a 2015. koncert za violinu i orkestar naslovljen *De Profundis* skladala je Lera Auerbach. Oba djela prouzveo je Vadim Rjepin. „Novosibirsk je grad u kojem je počeo moj profesionalni život, mjesto u kojem oduvijek osjećam svoje korijene, grad koji mi je pružio obrazovanje i oblikovao moj karakter. Zato mi je taj festival vrlo drag... Želio sam imenom festivala podsjetiti na Transsibirsku željezničku prugu, jer festival ima isti cilj – spojiti Zapad i Istok“, rekao je Rjepin. Posljednjih godina često nastupa sa svojom suprugom, primabalerinom Boljšoj teatra Svetlanom Zakharovom u projektima koji združuju klasičnu glazbu i balet. Održava majstorske tečajeve diljem svijeta. Svira na Stradivarijevoj violini *Rode* iz 1733. godine.

Jedan od najpoznatijih litavskih dirigenata današnjice, **Gintaras Rinkevičius** (Vievis, 1960, Litva), studirao je u Vilniusu, a zatim na Konzervatoriju u St. Peterburgu te na Konzervatoriju *Čajkovski* u Moskvi. Godine 1983. bio je pobjednik 5. Međunarodnog dirigentskog natjecanja u Moskvi, 1985. pobjednik Međunarodnog dirigentskog natjecanja *Herbert von Karajan* u Berlinu, a 1986. laureat međunarodnog natjecanja *In memoriam Janos Ferencsik* u Budimpešti, gdje je osvojio posebnu nagradu za interpretaciju odabranog dijela iz Mozartove opere *Čarobna frula*. Godine 1988. bio je jedan od osnivača Litavskog državnog simfonijskog orkestra i od tada je njegov šef-dirigent i umjetnički ravnatelj. Od 1996. do 2003. bio je umjetnički ravnatelj i šef-dirigent Litavske nacionalne opere, a od 2002. do 2005. djelovao je kao šef-dirigent Opere u Malmöu. Prvi je put nastupio u Škotskoj operi 2006., a od 2003. surađuje s Boljšoj teatrom u Moskvi. Dirigirao je uglednim svjetskim orkestrima kao što su Berlinski simfonijski orkestar, Državna kapela iz Weimara, Frankfurtski simfonijski orkestar, Tivoli orkestar iz Kopenhagena, Filharmonija iz St. Peterburga, Ruski nacionalni simfonijski orkestar i mnogi drugi. Redovito nastupa u najuglednijim koncertnim dvoranama svijeta, među kojima izdvajamo dvoranu Kölnske filharmonije, Veliku dvoranu Salzburških svećanih igara, Royal Albert Hall u Londonu, Tampere Hall u Finskoj, Teatar *Champs Elysées* u Parizu, Palau della Música u Barceloni, Saragosa Hall, Veliku dvoranu Konzervatorija *Čajkovski*... Izvodi bogat repertoar, koji među inim obuhvaća sve simfonije Beethovena, Brahmsa, Mahlera i Šostakoviča, te više od 20 opera i baleta. Dirigirao je mnogim prvim izvedbama djela svjetske glazbene baštine u Litvi, primjerice izvedbom Mahlerove *Osme simfonije*, oratorija *Les Béatitudes* Césara Francka, simfonijske kantate *Itaipu* Philipa Glassa te prvim izvedbama djela litavskih skladatelja Algirdasa Martinaitisa, Feliksasa Bajorasa i mnogih drugih.

Godine 1997. Gintaras Rinkevičius odlikovan je Redom litavskog nadvojvode Gediminas, a 1997. i 2000. dobio je nacionalnu litavsku glazbenu nagradu za doprinose u kulturi. Već je 1999. proglašen dirigentom godine u Litvi. Vitez je Reda za zasluge norveškog kraljevstva, nositelj portugalskog *Ordem do Merito Comendador* te litavskog Ordена s tri zvijezde. Godine 2006. Rinkevičius je dirigirao nekoliko koncerata s Novosibirskom filharmonijom na njihovoj europskoj turneji, a 2007. imenovan je njihovim umjetničkim ravnateljem i šefom-dirigentom. Posljednjih godina s tim je orkestrom obišao svijet – nastupali su diljem Europe, 2012. sudjelovali su na Međunarodnom šangajskom proljetnom festivalu, 2015. održali su turneju po Italiji, a vrhunac djelovanja u 2016. bio je nastup u Marijinskom teatru u St. Peterburgu. Godine 2010. Gintaras Rinkevičius odlikovan je Redom prijateljstva, koji mu je dodijelila ruska vlada.

Novosibirska filharmonija poznat je i cijjenjen orkestar koji nastupima diljem svijeta pronosi bogato kulturno naslijeđe ne samo svojega grada Novosibirsk nego i svoje domovine Rusije. Riječ je o jednom od vodećih ruskih orkestara, koji često uspoređuju s onima iz Moskve i St. Peterburga. Novosibirska filharmonija osnovana je 1956. godine na poticaj dirigenta i profesora Arnolda Katsa, koji je sve do svoje smrti 2007. bio šef-dirigent i umjetnički ravnatelj Orkestra. Od osnutka Orkestar je često putovao i sudjelovao na mnogim međunarodnim festivalima kao što su *Bijele noći* (St. Peterburg), *Ruska zima* (Moskva), *Božićne večeri* (ruski glazbeni festival u Beču), *Ožujski dani* (Bugarska), *Festival Bernstein* (SAD), *Festival Uho* (Erlangen), *Dani iberijske glazbe* (Španjolska), *Glazbeni festival u Cannesu* (Francuska), *Festival Spivakov* (Colmar) i mnogi drugi. Dugi niz godina Novosibirska filharmonija je neizostavni sudionik ruskih festivala *Music revue* (Moskva), *Božićnog festivala* (Novosibirsk) i festivala *Pokrovska jesen* (Novosibirsk). Sudjelovali su 2010. na

festivalu naslovljenom *Velika imena. Velike obljetnice* u Permu, posvećenom 200. obljetnici rođenja Roberta Schumanna i 170. obljetnici rođenja Petra Iljiča Čajkovskog, zatim na festivalima *Bajkalske zvijezde* (Irkutsk) i *Crescendo* (Tyumen). Godine 2012. pod dirigentskim vodstvom maestra Rinkevičiusa nastupili su u najvećoj kineskoj koncertnoj dvorani Oriental Art Center na poziv Šangajskoga proljetnog glazbenog festivala. Godine 2006., uz proslavu 50. obljetnice postojanja, Novosibirska filharmonija odlikovana je Nagradom *Lomonosov* za poseban doprinos u umjetnosti. Od 2007. šef-dirigent i umjetnički ravnatelj Novosibirske filharmonije je Gintaras Rinkevičius, a stalni gostujući dirigenti su Thomas Sanderling i Fabio Mastrangelo. Novosibirska filharmonija je glavni orkestar Transsibirskoga glazbenog festivala na kojem često sviraju s pokretačem i umjetničkim ravnateljem festivala Vadimom Rjepinom djela klasične koncertantne literature, ali i nove skladbe pisane upravo za njih.

Večerašnji koncertni raspored donosi majstorska ostvarenja trojice velikih ruskih skladatelja, povezanih ne samo vremenom, podnebljem, kulturnim i političkim okolnostima, nego i osobnim poznanstvima i utjecajima. Čajkovski i Rimski-Korsakov bili su suvremenici. Pripadali su različitim umjetničkim taborima, no međusobno su se iznimno cijenili. Prokofjev pripada novom naraštaju, bio je učenik Rimski-Korsakova, stasao je na djelima svojih prethodnika i razvio se u jednoga od vodećih skladatelja 20. stoljeća.

„Ja nisam ni za što osim za glazbu...” napisao je **Petar Iljič Čajkovski** (1840.-1893.) svojoj dugogodišnjoj mecenici i velikoj poklonici njegovih djela Nadeždi von Meck. „Moram se požuriti, požuriti; bojim se da ću umrijeti sa svom svojom glazbom u sebi... Skladanje je za mene neka vrsta glazbene ispovijedi duše.“ U svojem je opusu ujedinio zapadnoeuropsko glazbeno naslijeđe s duhom i značajkama ruske glazbe. Na njegov su glazbeni izraz utjecali europski romantičari – primjerice Schumann, Chopin, Bizet i Massenet, ali i ruski skladatelji poput Glinke ili Dargomižskog. Nije volio monumentalnost Wagnerovih opera, no Wagnerov orkestar i lajtmotivi utjecali su na njegovo stvaralaštvo, poglavito na instrumentaciju opere *Pikova dama*. Čajkovski je dobro poznao Beethovenov opus, a od svih je skladatelja najviše cijenio Mozarta. U bogatoj umjetničkoj ostavštini Čajkovskoga nalaze se djela s mnogih glazbenih područja: opere, baleti, simfonije, koncerti, suite, glasovirske i komorne skladbe, pjesme. Svakoj od tih skupina podario je neko vrhunsko ostvarenje. Bio je prvi veliki ruski majstor simfonije, koncerta i komorne glazbe. U doba svojega skladateljskog sazrijevanja Čajkovski je često bio smatran reakcionarnim skladateljem, suviše okrenutim zapadu, a premalo ruskoj glazbi. Školovao se kod Antona Rubinsteina – utemeljitelja prvog ruskoga glazbenog konzervatorija u St. Peterburgu, pijanista, skladatelja i dirigenta koji je nastupao diljem Europe, čiji su skladateljski uzori bili Mendelssohn i Liszt, koji je u Rusiju donio europske metode glazbenog obrazovanja i ukazao na važnost temeljitog svladavanja kompozicijske tehnike na primjerima europskoga glazbenog naslijeđa. Njegov brat Nikolaj Rubinstein osnovao je Moskovski konzervatorij – upravo onaj na kojem je Čajkovski predavao od 1866. do 1877. godine. Istodobno je u St. Peterburgu jačala struja nacionalno orijentiranih skladatelja, revolucionarna „skupina petorice“ ili „Moćna gomilica“ kojoj su pripadali Balakirjev, Kjuj, Musorgski, Borodin i Rimski-Korsakov. Oni su htjeli stvoriti rusku glazbu, na ruskom jeziku, bez ikakvih francuskih riječi u pjesmama ili talijanskih libreta u operama. Čajkovskog su smatrali nedovoljno modernim. Nepovjerenje je bilo obostrano – u očima Čajkovskoga „petorica“ su bila ne samo opasni rušitelji postojećih vrijednosti nego i diletanti koji su se poigravali ozbiljnom umjetnošću, omalovažavali glazbeno obrazovanje i poricali glazbene velikane, poglavito njemu najdražeg Mozarta. S vremenom su Čajkovski i „petorica“ izgradili skladan odnos pun poštovanja, no nisu se upuštali

u kompromise i svatko je ostao dosljedan vlastitim glazbenim nazorima. Iz pisama Čajkovskoga Nadeždi von Meck doznajemo puno o njegovim estetsko-glazbenim nazorima, pa tako i podatak da je iz redova „Moćne gomilice“ Čajkovski ponajviše cijenio Rimski-Korsakova. Iako su ga za života proglašavali Europljaninom koji se oslanja isključivo na elemente zapadnoeuropske kulture i glazbe, Čajkovski je iznimno volio narodno stvaralaštvo, o čemu svjedoči sljedeći njegov zapis: „Ruski elementi u mojoj glazbi, to jest harmonijski i melodijski postupci srodni postupcima iz narodnih pjesama, posljedica su okolnosti što sam odrastao u zabitom kraju i već se od najranijeg djetinjstva napajao neobjašnjivom krasotom karakterističnih osobina ruske narodne glazbe, što strastveno ljubim ruska obilježja ma gdje se ona pojavila, što sam, ukratko, Rus u najpotpunijem smislu te riječi.“ Sa sličnim oduševljenjem Čajkovski je prihvaćao i folklorno naslijeđe stranih zemalja.

Poslije neuspjeloga braka s Antoninom Miliukovom, Čajkovski se 1878. zaputio s bratom Modestom na dugo putovanje Europom. **Talijanski capriccio, op. 45** nastao je godine 1880. nadahnut skladateljevim boravkom u Rimu. Sredinom siječnja Čajkovski je pisao Sergeju Tanjejevu: „Želio bih napisati *Talijansku suitu* na folklorne teme.“ Samo dva tjedna poslije pisao je Nadeždi von Meck: „Počeo sam raditi na skicama za *Talijansku fantaziju* na folklorne teme. Želio bih skladati nešto poput Glinkine *Španjolske fantazije*...“ Već početkom veljače piše joj: „Dovršio sam skice za *Talijansku fantaziju* koja se temelji na folklornim napjevima i kojoj predviđam dobru budućnost. Bit će vrlo efektivna, zahvaljujući divnim melodijama koje sam dijelom pronašao u zbirkama, a dijelom čuo na ulici vlastitim ušima...“ Prema Modestovim riječima, nadahnuće za uvodne fanfare bila je melodija koja je svakoga jutro iz obližnje konjičke vojarne dopirala kroz prozore hotela Constanzi u kojemu su odsjeli. Čajkovski je bio oduševljen i rimskim karnevalom, posebice bogatstvom melodija koje su odjekivale gradom. Orkestraciju djela Čajkovski je dovršio nakon povratka u Rusiju u svibnju 1880. Iako je *Talijanski capriccio* vrlo efektan i vedar, to nije nimalo jednostavno djelo. S nevjerojatnom je lakoćom Čajkovski raznorodne melodije stopio u prekrasnu glazbenu cjelinu koja nas vodi od sjetnog, preko herojskog, do radosnog i pomalo razuzdanog raspoloženja, te završnom tarantelom poziva na gibanje, na ples. Iako hirovita po ugođaju, ta je skladba duboko promišljena i koherentna, inventivna i bogata zvukom, što je i danas čini jednim od najomiljenijih orkestralnih djela na koncertnim programima.

Ruski skladatelj i pijanist **Sergej Sergejevič Prokofjev** (1891.-1953.) jedan je od najosebujnijih umjetnika 20. stoljeća. Uz sjajnu pijanističku karijeru, skladao je više od 130 opusa te svojom golemom kreativnošću i neprestanim nagonom za traženjem drugačijih rješenja udahnuo nov život klasičnim glazbenim

formama poput simfonije, sonate i koncerta. Vrlo je rano pokazao iznimnu glazbenu nadarenost. Već s pet godina skladao je prva djela, a s trinaest upisao Konzervatorij u St. Peterburgu gdje su mu profesori bili Anatolij Ljadov, Nikolaj Rimski-Korsakov i Nikolaj Čerepnjin. Prve je uspjehe u Rusiji i zapadnoj Europi postigao virtuoznim pijanističkim nastupima, ali i vlastitim skladbama koje je često sam izvodio, sretno združujući iznimne izvedbene i skladateljske sposobnosti. Poslije Ruske revolucije otišao je u SAD, pa iako je ondje djelovao s puno uspjeha (za Operu u Chicagu skladao je operu *Zaljubljen u tri naranče*), bio je razočaran Amerikom i 1922. vratio se u Europu. Godinu dana poslije sa suprugom, španjolsko-ukrajinskom pjevačicom umjetničkog imena Lina Llubera, nastanio se u Parizu, a 1936. preselili su se u Moskvu. Prokofjev je bio vrlo cijenjen i uspješan, no poslije Drugoga svjetskog rata osjetio je, poput svih umjetnika onoga vremena, represiju staljinističkog režima i zabranu izvođenja nekih djela. Umro je istoga dana kad i Staljin, 5. ožujka 1953. O skladateljstvu Sergeja Prokofjeva puno se pisalo, no vrijedan izvor podataka o njegovim umjetničkim nazorima jest autobiografska skica objavljena 1941. u časopisu *Sovjetska muzika*. Evo što Prokofjev kaže o sebi: "U svom stvaralačkom radu slijedio sam nekoliko glavnih pravaca. Prvi je klasičan. Podrijetlo mu je u mome ranom djetinjstvu, kad sam slušao svoju majku kako izvodi Beethovenove sonate. Taj pravac poprima u mojim sonatama i koncertima neoklasičan izgled ili pak oponaša klasičan stil 18. st., npr. u gavotama, u *Klasičnoj simfoniji* i donekle u *Sinfonietti*. Drugi je pravac obilježen uvođenjem novih elemenata. Ja ga povezujem uz moj susret s Tanjejevom, koji me je korio zbog moje ponešto 'elementarne harmonije'. To se obnavljanje u početku očitovalo u traganju za individualnim harmonijskim jezikom, a poslije u težnji za sredstvima koja će izraziti snažne emocije, tako u *Sarkazmima* i u *Skitskoj suiti*, u operi *Igrač*, u *Njih je sedmero*, u *Drugoj simfoniji* itd. Sklonost k obnavljanju nije utjecala samo na harmonijske osebnosti, već i na melodiku, na instrumentaciju, a i na opernu glazbu. U trećem pravcu ističe se tokatni, odnosno motorički element; njega je možda izazvala Schumannova *Tokata*, koja me se jednom snažno dojmila. Ovamo pripadaju *Etide op. 2*, *Tokata op. 11*, *Scherzo iz op. 12*, *Scherzo iz Drugog koncerta za glasovir*, *Tokata u Petom koncertu za glasovir*, impulzivne figuracije u *Skitskoj suiti* i u *Čeličnom skoku*, a i neka mjesta u *Trećem koncertu za glasovir*. Taj je element vjerojatno najmanje značajan. Četvrti je lirski. On se najprije pojavljuje kao lirska meditacija, primjerice u *Priči* iz op. 3, u *Sanjama* op. 6, u *Legendi* iz op. 12 itd. Gdjekad se on javlja i u širokim melodijskim frazama, tako u početku *Prvog violinskog koncerta*, u popijevkama i drugdje. Lirizam je kod mene polagan rastao. U posljednje vrijeme obraćao sam mu više pozornosti. Rado bih se ograničio na ta četiri obilježja, a peto, grotesku, na koje neki kritičari upozoravaju, smatram tek varijacijom ostalih. Izraz 'groteska' radije bih zamijenio *scherzom* ili s tri riječi

koje označuju njegove nijanse; to su šala, smijeh, podrugivanje." (Josip Andreis: *Povijest glazbe*, Zagreb, 1989.)

Prokofjev je skladao dva koncerta za violinu i orkestar. **Koncert za violinu i orkestar u g-molu, br. 2, op. 63** nastao je 1935. netom prije skladateljeva povratka u Rusiju. „Broj različitih mjesta na kojima sam pisao *Koncert* pokazatelj je nomadskog života ispunjenog koncertnim turnejama, kakav sam tada vodio“, napisao je Prokofjev. „Glavna tema prvoga stavka nastala je u Parizu, prva tema drugoga stavka u Voronježu, orkestracija je dovršena u Bakuu, a premijera održana u Madridu.“ Prokofjev je koncert skladao poslije uspješne praižvedbe *Sonate za dvije violine* koju su svirali Robert Soetens i Samuel Duškin. Budući da je Duškinu nešto prije toga koncert posvetio Igor Stravinski, Prokofjev je odlučio napisati koncert za Soetensa i radio je na njemu tijekom zajedničke koncertne turneje. Soetens je djelo i praižveo u Teatru Monumental u Madridu uz Madridski simfonijski orkestar pod ravnanjem Enriquea Fernández Arbósa. Poslije ga je izvodio diljem svijeta dugi niz godina – javno je nastupao do svoje 95. godine, a umro je 1997., u dobi od sto godina. Već početni motiv violine solo na samom početku djela sadržava pet doba u 4/4 taktu, te stvara svojevrsnu ritamsku nesigurnost. Najavljuje skladbu punu promjena u tonalitetu, ritmu, pulsu i raspoloženju. Tema je zvukom bliska ruskoj narodnoj glazbi, iz nje izvire golemo energija koja se iz dionice solističkoga glazbala prelijeva u orkestar. Drugi je stavak lirski, pomalo nostalgičan, u njemu orkestar gradi nježnu pratnju pjevnoj temi violine koja se postupno razvija i raste. Završni je stavak u plesnom ritmu – nalikuje na valcer, no ritam poprima groteskna obilježja, a tema rustikalni karakter. Budući da je premijera bila u Madridu, Prokofjev je bogatoj orkestraciji dodao i katanjete. Djelo završava virtuoznom kodom violine, furioznom plesom s oznakom *Tumultuoso* (burno).

Iako je sa šest godina počeo učiti svirati glasovir, a s jedanaest skladao prvo djelo, **Nikolaj Andrejevič Rimski-Korsakov** (1844.-1908.) prema obiteljskoj se tradiciji posvetio vojničkoj karijeri – bio je pomorski oficir. Sa sedamnaest godina, već oduševljen Glinkinom glazbom, upoznao je Milija Balakirjeva. On je bitno utjecao na glazbeni razvoj Rimski-Korsakova, usmjerio ga je prema ruskom folkloru i potaknuo na skladanje prve simfonije. Kad je 1862. Rimski-Korsakov završio vojno-pomorsku obuku, poslan je na trogodišnje putovanje brodom. Svoju prvu simfoniju, ujedno i prvo rusko djelo te vrste, skladao je obilazeći SAD i Brazil, Sredozemno more, Španjolsku i Francusku, da bi se preko skandinavskih zemalja vratio u Rusiju. *Simfonija* je pod dirigentskim vodstvom Balakirjeva praižvedena u St. Peterburgu 1865. godine. Ponesen uspjehom toga djela, Rimski-Korsakov nastavio je skladati. Postao je, uz Cezara Kjuja,

Modesta Petroviča Musorgskog i Aleksandra Glazunova, dijelom skladateljskog kruga oko Balakirjeva – tzv. Ruske petorice ili Moćne gomilice. Godine 1871. Rimski-Korsakov pozvan je da bude profesor kompozicije i instrumentacije na tada novoosnovanom Konzervatoriju u St. Peterburgu. Dvije godine poslije napustio je mornaričku službu i potpuno se posvetio glazbi. Uspješno se bavio dirigiranjem i mnoga je Palestrinina, Bachova i Händelova djela u Rusiji izveo prvi put. Poslije smrti Musorgskog i Borodina redigirao je i izveo mnoga njihova djela, a nacionalni stil i ideje *Petorice* nastavio je razvijati unutar novoga skladateljskog kruga – Nove ruske škole.

Iako je skladao brojna djela s različitih glazbenih područja, Rimski-Korsakov je ponajprije operni skladatelj, odnosno skladatelj opernih priča. Glavni je predstavnik te vrste u ruskoj glazbi i jedan od najvažnijih u cjelokupnoj povijesti opere. *Majska noć*, *Snjeguročka*, *Sadko*, *Priča o caru Saltanu* i *Zlatni pjetic* najpoznatija su njegova ostvarenja s tog područja. Opsjednutost Rimski-Korsakova živim orkestralnim rukopisom kulminirala je u tri briljantna orkestralna djela nastala 1887. i 1888. godine – *Španjolskom capricciu*, *Šeherezadi* i uvertiri *Ruski Uskrs*. U njima, prema skladateljevim riječima, „boja je bit, a ne ukras“. Za razliku od ostalih skladbi kojima se često vraćao i revidirao ih, te tri odmah su dobile svoj konačni oblik.

Tisuću i jedna noć zbirka je raznovrsnih priča zapisanih između 9. i 14. stoljeća, no pretpostavlja se da su nastale mnogo ranije i prenosile se usmenom predajom. Najstariji dijelovi zbirke najvjerojatnije potječu iz Indije, odakle su se proširili Perzijom i arapskim svijetom. U tom je djelu sabrano pripovjedačko umijeće cijeloga Istoka; to je zbirka priča, novela, bajki, stihova, pa čak i romana. Temelj cijelog djela jest priča o Šeherezadi. Prema legendi, cara Šahrijara prevarila je žena i on je zamrzio cijeli ženski rod. Svaku je večer u palaču dovodio novu djevojku koju bi jutrom ubijao. Šeherezada je svojevoljno otišla caru. Tijekom noći počela mu je pričati priču, ali je nije dovršila. Kako bi čuo kraj, car je morao odgoditi smaknuće. No sljedeće večeri, čim bi dovršila priču, Šeherezada bi počela pričati novu, još zanimljiviju. Pričala je priče tisuću i jednu noć. Za to vrijeme car se u nju zaljubio i učinio je svojom stalnom suputnicom. Priča o Šeherezadi i caru Šahrijaru zatvorena je i samostalna pripovjedna cjelina. U Šeherezadinu pričanju pojavljuju se likovi koji također pripovijedaju ne samo svoju sudbinu nego i ono što su čuli kao posebnu pripovijetku. Zato je sama kompozicija zbirke *Tisuću i jedna noć* iznimno složena. Slična je koncentričnim krugovima, pri čemu je najširi onaj o Šeherezadi i caru Šahrijaru, a sve se druge priče pojavljuju poput manjih, unutarnjih krugova. Neke od Šeherezadinih priča i danas su vrlo poznate, poput one o Sindbadu moreplovcu ili Aladinu.

Mnogi su skladatelji bili posegnuli za tom tematikom (primjerice C. Nielsen, R. Schumann, K. Szymanowski, M. Ravel), no najpoznatiju, prema mišljenju mnogih i najljepšu, skladbu nadahnutu perzijskom kraljicom i njezinim pričama napisao je upravo Nikolaj Rimski-Korsakov. Simfonijska suite ***Šeherezada, op. 35*** nastala je 1888., kad je zbirka pripovijedaka *Tisuću i jedna noć*, na engleskom govornom području poznata pod nazivom *Arapske noći*, bila vrlo popularna u Europi i Rusiji. Oduševila je i Rimski-Korsakova. Skladao je četiri opsežna stavka povezana istom tematskom građom. U početku im nije namjeravao dati programne naslove, ali na nagovor prijatelja i kolege Anatolija Ljadova, poslije ih je naslovio prema pričama koje su ga nadahnule: ***More i Sindbadova lađa***, ***Fantastična pripovijest carevića Kalendera***, ***Carević i carevna*** te na kraju ***Bagdadski praznik i brod koji se razbija o stijenu s mjedenim jahačem***. Temama na početku suite Rimski-Korsakov predstavlja oboje protagonista zbirke – okrutnog sultana Šahrijara, čiju melodiju iznosi cijeli orkestar, i Šeherezadu, oslikanu solo violinom uz pratnju harfe. Suite je vrhunsko ostvarenje skladatelja koji majstorski vlada orkestrom. Gotovo neograničena paleta orkestralnih boja i šarenilo zvukova priskrbili su joj status remek-djela orkestracije. Uz to, Rimski-Korsakov likove iz fantastičnih priča koje su ga nadahnule riše nizom prekrasnih melodija koje nas tijekom skladbe vode u nove doživljaje, ali i podsjećaju na ono što smo već čuli.

Nakladnik: Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog
Za nakladnika: Dražen Sirišćević, ravnatelj
Producenti programa: Ana Boltužić, Hrabren Dobrotić
Urednica: Ana Boltužić
Autorica teksta: Gordana Krpan
Lektorica: Rosanda Tometić
Oblikovanje i grafička priprema: Marija Korotaj
Tisak: Intergrafika TTŽ d. o. o., Zagreb
Naklada: 550 primjeraka
Cijena: 20 kn
www.lisinski.hr

Koncert laureata Nagrade *Milka Trnina*

27. SVIBNJA 2017.

Goran Filipec, glasovir

Vlasta Gyura, glasovir

Tomislav Fačini, dirigent

Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije

Program:

Felix Mendelssohn Bartholdy: Hebridi ili Fingalova spilja, uvertira, op. 26

Franz Liszt: Koncert za glasovir i orkestar u A-duru, br. 2, S. 125

Frédéric Chopin: Koncert za glasovir i orkestar u e-molu, br. 1, op. 11

Koncert laureata Nagrade *Milka Trnina* tradicija je koja godinama spaja tri institucije u kulturi: Koncertnu dvoranu Vatroslava Lisinskog, Hrvatsko društvo glazbenih umjetnika te Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije. Kao solisti uz Simfoničare HRT-a nastupit će pijanistica Vlasta Gyura, dobitnica Nagrade *Milka Trnina* za 2015. godinu te pijanist Goran Filipec, dobitnik Nagrade za 2014. godinu. Vlasta Gyura za svoj je izniman pothvat – integralnu izvedbu Bachovog djela *Das wohltemperierte Clavier I i II* osvojila je poštovanje i divljenje struke i publike, jer samo se rijetki umjetnici upuštaju u tu tešku zadaću, pa čak i u svjetskim razmjerima. Osobito smo sretni što možemo ugostiti pijanista Gorana Filipeca, prošlogodišnjeg laureata Nagrade Društva *Ferenz Liszt* iz Budimpešte, koje mu je dodjelo *Grand Prix du Disque* za album snimljen za *Naxos Records* 2016. *Paganini Studies*. Filipec pripada glazbenicima koji u svakoj prilici osvajaju srca publike i međunarodne kritike. Ovaj suvereni glazbenik iznimne energije i izražene umjetničke osobnosti, njeguje osobitu sklonost prema klasičnom i romantičnom repertoaru te djelima izražene virtuoznosti.

Do 22. svibnja 2017., pretplatnici ciklusa *Lisinski subotom*, *Lisinski arioso* i *Majstorskog ciklusa* Hrvatske radiotelevizije mogu preuzeti ulaznice bez naknade.

Organizator: Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog i Hrvatsko društvo skladatelja.

Cijene ulaznica: 80, 100, 120 kn. Za jednokratno plaćanje gotovinom, 10% popusta. Za osobe s invaliditetom, uključujući osobu u pratnji (uz predočenje preslike rješenja o invaliditetu), učenike, studente, umirovljenike, članove HAK-a i MUO-a i skupnim posjetama (više od 15 ulaznica), 20% popusta. Za vlasnike Kulturnog pokaza HGM-a, 50% popusta. Studenti i učenici, 2 sata prije koncerta uz predočenje odgovarajućeg dokumenta, mogu podignuti ulaznice po cijeni od 10 kuna. Do 22. svibnja 2017., pretplatnici ciklusa *Lisinski subotom*, *Lisinski arioso* i *Majstorskog ciklusa* Hrvatske radiotelevizije mogu preuzeti ulaznice bez naknade. Svi popusti vrijede isključivo za kupnju jedne ulaznice, osim popusta za osobe s invaliditetom gdje popust vrijedi i za njihovu pratnju. Popusti se ne zbrajaju!

SUBOTA, 7. LISTOPADA 2017.

JOHN MALKOVICH, pripovjedač
RADOVAN VLATKOVIĆ, rog
ANASTASIA TEREKOVA, glasovir
VARAŽDINSKI KOMORNI ORKESTAR

SUBOTA, 21. LISTOPADA 2017.

ZBOR SVEĆENIKA
SANKTPETERBURŠKE MITROPOLIJE
JURIJ GERASIMOV, dirigent

SUBOTA, 4. STUDENOGA 2017.

HARMONIJA DISONANCE
TRAGOM TRADICIJSKIH PJEVANJA

MUZIČKA AKADEMIJA
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
AKADEMIJA DRAMSKE UMJETNOSTI
TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET
ARHITEKTONSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

SUBOTA, 25. STUDENOGA 2017.

CAMERISTI DELLA SCALA

SUBOTA, 2. PROSINCA 2017.

THOMAS OSPITAL, orgulje

SUBOTA, 9. PROSINCA 2017.

BUDIMPEŠTANSKI
FESTIVALSKI ORKESTAR
IVÁN FISCHER, dirigent

SUBOTA, 20. SIJEČNJA 2018.

VLADIMIR KRPAN, glasovir
MARTINA FILJAK / KATARINA KRPAN
SRĐAN ČALDAROVIĆ / MAKSIM MRVICA
PEDJA MUŽIJEVIĆ / BRUNO VLAHEK
ZAGREBAČKA FILHARMONIJA
TONČI BILIĆ, dirigent

SUBOTA, 10. VELJAČE 2018.

SIMFONIJSKI ORKESTAR
BERLINSKOGA RADIJA
ALJOŠA JURINIĆ, glasovir
IVAN REPUŠIĆ, dirigent

SUBOTA, 17. VELJAČE 2018.

RAY CHEN, violina
ZAGREBAČKI SOLISTI

SUBOTA, 3. OŽUJKA 2018.

RICHARD GALLIANO, harmonika
KOMORNI GUDAČKI ORKESTAR
SLOVENSKE FILHARMONIJE

SUBOTA, 24. OŽUJKA 2018.

HRVATSKI ORKESTAR HARFI
SIMFONIJSKI ORKESTAR
HRVATSKE RADIOTELEVIZIJE
MIRAN VAUPOTIĆ, dirigent

SUBOTA, 14. TRAVNJA 2018.

MUSICA MUNDANA
GUSTAV HOLST PLANETI, op.32

MUZIČKA AKADEMIJA
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
AKADEMIJA DRAMSKE UMJETNOSTI
TEKSTILNO-TEHNOLOŠKI FAKULTET
ARHITEKTONSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

SUBOTA, 21. TRAVNJA 2018.

BERGENSKA FILHARMONIJA
VIKTORIA MULLOVA, violina
EDWARD GARDNER, dirigent

PONEDJELJAK, 21. SVIBNJA 2018.

IVO POGORELIĆ, glasovir

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!
17/18

Sve boje glazbe, sviđalo se to vama ili ne.

LISINSKI
PREKO DUGE

**LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!
17/18**

**[PONUDA KOJU NITKO
NE MOŽE NADMAŠITI!]**

Cijene pretplatničkih ulaznica za dosadašnje pretplatnike ciklusa Lisinski subotom:

1.250,00 kn / 1.050,00 kn / 950,00 kn

Redovne cijene pretplatničkih ulaznica:

1.600,00 kn / 1.400,00 kn / 1.200,00 kn

POSEBNA PONUDA ZA NOVE PRETPLATNIKE

Cijena pretplatničkih ulaznica do 14. srpnja 2017. godine

1.400,00 kn / 1.200,00 kn / 1.050,00 kn

Moguća obročna otplata u šest rata.

**POPUSTI vrijede isključivo za redovne cijene pretplate
Lisinski subotom (1.600 kn/ 1.400 kn/ 1.200 kn):**

10% popusta za studente, učenike, umirovljenike

20% popusta za članove HAK-a

30% popusta za osobe s invaliditetom, uključujući osobu u pratnji
(uz predočenje preslike rješenja o invaliditetu)

Popust vrijedi za kupnju jedne pretplatničke ulaznice osim za osobe s invaliditetom
gdje popust vrijedi i za njihovu pratnju.

Popusti se ne zbrajaju!

Na ukupan iznos računa odobrava se 10% popusta za jednokratno plaćanje gotovinom.

Prodaja pretplatničkih ulaznica od 17. svibnja do 14. srpnja 2017.

Rezervacije dosadašnjim pretplatnicima do 10. lipnja 2017.

Jesenski upis pretplate od 28. kolovoza 2017.

**LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!
17/18**

**NOVA SEZONA
UPIS PRETPLATE**

John Malkovich, pripovjedač
Radovan Vlatković, rog
Anastasia Terenkova, glasovir
Varaždinski komorni orkestar

Subota, 7. listopada 2017.

LISINSKI SUBOTOM UVIJEK LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

 splitskabanka

GRAD ZAGREB

PEUGEOT

ZAGREB
by Lisinski

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ | INVALUABLE EXPERIENCE